

PROBLEMATISCH MIDDELENGBRUIK IN DE FORENSISCHE ZORG

Explorerend onderzoek ter realisatie van betere aansluiting op de praktijk van de forensische zorg

Aanleiding

In een forensisch psychiatrisch centrum is veilige resocialisatie een belangrijk doel. Middelengebruik kan een belemmering vormen bij het behalen hiervan. De omvang van middelengebruik in de forensische zorg is groot. Dit is problematisch, omdat middelengebruik het risico op recidive vergroot en het een negatief effect kan hebben tijdens de behandeling. Om meer grip te krijgen op middelengebruik in de forensische zorg is een richtlijn ontwikkeld met als doel het risico op recidive te verlagen. De richtlijn biedt echter onvoldoende praktische handvatten voor toepassing in de praktijk. In dit onderzoek is daarom gekeken hoe aansluiting op de praktijk gerealiseerd kan worden.

Methode

Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden zijn diepte-interviews gehouden met drie verslavingsprofessionals en met vijf forensische professionals. De interviews zijn afgenomen aan de hand van een semigestructureerd interviewschema. Alle interviews zijn verbatim getranscribeerd. Aan de hand van de transcripten is een codeerschema opgesteld, waarmee elk interview is geanalyseerd.

Resultaten

In brede zin is voldoende zicht op middelengebruik door controle. Individueel gezien is echter het zicht op de mate van gebruik onvoldoende vanwege de beperkte openheid hierover. Deze openheid moet meer centraal komen te staan. Hiervoor moet de balans tussen regelgeving en behandelen bijgesteld worden door een minder bestraffende houding te realiseren, zodat experimenteerruimte geboden kan worden ter voorkoming van terugval tijdens resocialisatie. Patiënten moeten bij de doorontwikkeling betrokken worden om aansluiting op de doelgroep te realiseren. Naast aandacht voor middelengebruik moet er ook aandacht zijn voor handel. Daarnaast moeten terugvalpreventie, risicomangement en de behandelrelatie onderdeel zijn en is frequente herhaling belangrijk.

Discussie

Om openheid over middelengebruik onder patiënten te verhogen is inzet van ervaringsdeskundigen en betrekking van relationele beveiliging waardevol. Hierdoor zal het zicht op middelengebruik op individueel niveau toenemen. Voor de realisatie van experimenteerruimte kan Virtual Reality ingezet worden. Daarnaast moet terugvalpreventie ook in de fasen na de behandeling en de resocialisatie onder de aandacht blijven door de implementatie van een follow-up behandeling. Dit onderzoek biedt enkel aandachtspunten vanuit het perspectief van professionals. Om aansluiting op patiënten te realiseren is het essentieel om in gesprek te gaan met zowel huidige als oud-patiënten.